

Likestilling i samiske miljøer

Taler

Karita Bekkemellem

Dato

19 april 2007

Sted

Hotell Royal Christiania, Oslo

Omstendigheter

Åpning av konferansen SÁMIS

- 1 Takk for invitasjonen til å åpne denne første nordiske konferansen om
likestilling i samiske miljøer, delfinansiert av blant annet Nordisk Ministerråd
etter initiativ fra meg i fjor da Norge var formannskapsland. Jeg synes det er
veldig bra at de tre nordiske sametingene er representert, og at Norge kan være
5 vertsland for konferansen. Innledningsvis vil jeg også nytte anledningen til å
takke de norske samiske initiativtakerne for det arbeidet de har gjort med å få
konferansen i stand.

- 10 I dag foregår det en rivende utvikling i Nordområdene - og for Regjeringen er
dette en av de viktigste strategiske satsningene for fremtiden. Olje, gass og fisk er
stikkord som ofte går igjen når vi diskuterer dette, men jeg vil understreke at det
er vel så viktig å satse på den sosiale utviklingen i landsdelen. Her vil
urbefolkningens forhold være svært viktige - og ikke minst de
likestillingspolitiske fordringene.

15

- Kjønnslikestilling i Norge omfatter både menn og kvinner, både i
storsamfunnet og hos urfolk og etniske minoriteter, gjennom lov om
likestilling. Likestillingsloven pålegger alle offentlige instanser å arbeide aktivt
20 for å oppnå kjønnslikestilling, både som arbeidsgivere og i utføring av
politikkområder. Men det betyr ikke at de likestillingspolitiske utfordringene er
de samme i alle miljøer, og vi har da oppgaven å utforme likestillingspolitikken
slik at den angår og fungerer i alle miljøer og for begge kjønn. Dette er både en
nasjonal og en nordisk - og selvsagt også internasjonal - utfordring.

25

Norsk likestillingspolitikk handler om å omfordele MAK'T og OMSORG - sagt
i stort. Og likestillingsprosjektet angår begge kjønn. Både kvinner og menn må

30 ta tak i dette, skal vi nå fram til et mer makt- og omsorgsdelt samfunn. Når vi arbeider med kvinneretta tiltak, må vi aldri glemme å alliere oss med menn og gutter. Og omvendt!

35 Norsk likestillingspolitikk handler bl.a. om å sprengte det ekstremt kjønnsdelte arbeidsmarkedet; få flere kvinner inn i mannsdominerte yrker og flere menn inn i omsorgs- og læreryrkene, herunder førskolelæreryrket.

40 Det ekstremt kjønnsdelte arbeidsmarkedet viser seg å ha store konsekvenser for kjønnsbasert, ulik lønn. Regjeringen har en Likelønnskommisjon i arbeid som skal ta tak i at det i snitt er et lønnsgap på 15 % pr. time. Uakseptabelt og egentlig helt unødvendig.

45 Og norsk likestillingspolitikk handler om å få ungdom trukket med i likestillingsprosjektet, ellers stanser det av seg selv. Ungdoms interesse for og oppfatning og forståelse av kjønnslikestilling er i siste instans et mål for om vi lykkes i å nå det kjønnslikestilte samfunnet. Utfordringen er faktisk stor!

Hva er de største utfordringene for kjønnslikestilling i samiske miljøer? Disse preges selvsagt også av storsamfunnets utfordringer, men det finnes sikkert områder der vi må gå et stykke vei for å kunne definere "likestilling på samisk". Men noe vet vi. Vi har i ulike sammenhenger fått rapporter fra 50 forskningsmiljøer og andre som peker på særskilte samiske utfordringer når det gjelder kjønnslikestilling. Stikkord her er kvinner i reindriften, utdanningsnivå, flyttemønstre, inntekt, politisk deltakelse, næringsutvikling og generelt synet på kvinne- og mannsroller og seksualitet.

55 Fra norsk side er vi opptatt av at samfunnets kjønnslikestillingsprosjekt også skal angå og omfatte vårt eget urfolk. Vi har derfor, i tillegg til å initiere tilskudd til denne konferansen, også signalisert til Sametinget at dersom de finner det hensiktsmessig vil mitt departement både faglig og økonomisk støtte at 60 Sametinget utvikler en plan for kjønnslikestilling i norske samiske miljøer. Vi tror at dette over tid kan bidra til å sikre et kontinuerlig og fokusert arbeid med kjønnslikestilling også i våre samiske samfunn.

65 Jeg nyter anledningen her og nå til å oppfordre regjeringer og sameting i Finland og Sverige til å samarbeide for å sikre et tilsvarende engasjement og fokus på kjønnslikestilling i de samiske samfunnene der. Det nordiske

samarbeidet er et utmerket utgangspunkt for felles tilnærming til problemstillinger og utfordringer på mange politikkområder, også dette.

70

Ellers er jeg invitert av sametingspresidenten til å overvære drøftingen av Sametingets likestillingspolitiske redegjørelse den 24. mai, og har takket ja til dette. Jeg ser derfor fram til en Finnmarkstur i mai hvor vi kan drøfte likestillingspolitiske utfordringer med representanter for samiske organisasjoner og instanser.

75

Jeg håper at konferansen ikke minst blir en spore til likestillingsarbeid blant nordiske urfolk, og ønsker derfor lykke til med denne viktige konferansen som det første felles tiltaket fram mot økt innsats.

80

Takk for oppmerksomheten!

85

Kilde

http://www.regjeringen.no/nb/dep/bld/dep/minister/taler_artikler/2007/Apning-av-konferansen-SAMIS.html?id=463257

Emner

Likestilling, Åpningstale

90

URI

<https://www.virksommeord.no/tale/likestilling-i-samiske-miljoer>

95

100

105